

RÖPORTAJ

NESLİ MUNKARIZ OLMUŞ BİR İSTANBUL HANIMEFENDİSİ: DR. NAZİFE OZANKAN¹

Selahattin ÇİTÇİ*

Dr. Nazife Ozankan, şiirin ve nesrin iki büyük ustadı Süleyman Nazif ile Cenap Şahabettin'in torunudur. İki şairin dostlukları Servet-i Fünûn yıllarında başlar ve artarak devam eder. I. Dünya Savaşı sırasında 4. Ordu komutanı Cemal Paşa'nın daveti üzerine birlikte Suriye'ye giderler. Cenap'ın *Suriye Mektupları* (1918) bu yılların mahsulüdür. İki dost Mütareke yıllarında da birlikte *Hadisat* gazetesini çıkarırlar. Süleyman Nazif, *Batarya ile Ateş* adlı eserini çok sevdiği Cenap Şahabettin Bey'e ithaf eder.² Süleyman Nazif'in Cenap Bey'e olan sevgisi; terbiye-kerdesi ve kızı Reşika Hanım'ı, oğlu Said Nazif'e istemesine vesile olur.³ Cenap Bey de vatanperverliğinin hayranı olduğu Süleyman Nazif'in bu teklifine müspet cevap verir. Said Nazif ile Reşika Hanım'ın bu evlilikten ilki erkek, ikincisi kız iki çocukları olur. Dedelerinin ismini ibkâ ve hatıralarına hürmet

¹ Bu çalışma İstanbul Üniversitesi BAP birimi tarafından desteklenmiştir ve bu yazıdaki bilgiler, 5-20 Ağustos 2015 tarihleri arasında Dr. Nazife Ozankan'la yaptığım müteaddit görüşmelerden alınan notların dökümüdür.

Yrd. Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi, Avrasya Enstitüsü, selahattin.citci@istanbul.edu.tr

² Kitabın iç kapağında Süleyman Nazif'in kendi el yazısı ve imzasıyla aşağıdaki satırlar yazılmıştır. "Plevne şüheda-yı muazzamasından Dırak taburu binbaşısı Şahabettin Bey'in necl-i necibi, en büyük üstadım Cenap Beyefendi'ye. Bu sûtür-ı samîmiyi erîke-i dehânızın pâ-yı iclali önüne br cizye-i şükrân şeklinde vaz' ediyorum. Müsaade buyurursanız evlâd-ı şühedâya ithâf olunsun. En küçük tilmiziniz Nazif." Süleyman Nazif, *Batarya ile Ateş*, Matbaa-i Âmire, İstanbul 1334.

³ Said Nazif, Anadolu'nun çeşitli vilayetlerinde uzun yıllar Fransızca öğretmenliği yapar. *Fransızca Dersleri* adlı bir kitabı vardır. Said Nazif'in 1922-1923 yıllarında haftalık fikir, edebiyat ve siyaset dergisi olan *Küçük Mecmua*'da yazıları çıkar. Dergiyi Ziya Gökalp, Malta dönüşü Ankara Hükümeti'nden maddi destek alarak Diyarbakır'da çıkartmıştır. Said Nazif, "Bir Rü'ya", *Küçük Mecmua*, Y.1, S.3, 23 Şevval 340/19 Haziran 338, s. 5-8. Said Nazif'in Yahya Kemal Enstitüsü Mecmuası'nın ilk sayısında da Yahya Kemal'le ilgili bir yazısı yayımlanır. Said Nazif Ozankan, "Yahya Kemal Beyatlı İçin", *Yahya Kemal Enstitüsü Mecmuası*, S.1, 1959, s. 78-84.

düşüncesiyle 1924'te Diyarbakır'da doğan erkeğe “Cenap⁴”, 1927'de İstanbul'da doğan kıza da “Nazife” ismini koyarlar.⁵

Dr. Nazife Ozankan, dedesi Süleyman Nazif'in vefatından üç ay sonra Nisan 1927'de doğduğu için Süleyman Nazif'i göremez; fakat 1954 sonbaharında vefat eden babaannesi Lütfiye (Tigrel) Hanım'ı görme ve tanıma imkânına sahip olur. Lütfiye Hanım, Süleyman Nazif'in dayısının kızıdır. Süleyman Nazif'le evlendikten sonra tek çocukları Said Nazif'in doğumundan kısa bir süre sonra boşanırlar. Bundan sonra Lütfiye Hanım İstanbul'dan vefatına kadar ikamet edeceği Diyarbakır'a taşınır. Hayatının sonuna kadar yardımcısı ve hizmetkârı Aslan Bey'le birlikte yaşayan Süleyman Nazif, çok asil bir duruşla bu ayrılığın sebebi olarak kendi hırçınlığını gösterir. Nazif'in, ayrıldıktan sonra bile birtakım şiirlerini Lütfiye Hanım'a ithaf etmesi, aralarındaki sevginin küllenmediğine delalet eder.⁶ Dr. Nazife Ozankan, büyükannesi Lütfiye Hanım'ın 1937'de bir ziyaret vesilesiyle İstanbul'a geldiğini, büyük dayıları Zülfü Tigrel'in evinde kaldığını ve bu sırada kendisini gördüğünü söyler. Büyükannesi Lütfiye Hanım'ı “*fevkalade becerikli, kendi başına ayakta durabilen, ince ve uzun boylu, başı kapalı tertemiz bir Türk hanımı*” olarak tarif eder. Aile dostları Melek Öktem ise Lütfiye Hanım'ın görünümünü “*uzun boylu, ince yapılı, açık renk gözlü ve kumral*” olarak niteler. Lütfiye Hanım, gençliğinde oldukça güzel ve etkileyici bir görünüme sahip olmanın yanı sıra, otoriter mizaçlı ve sert karakterli bir kişiliğe sahiptir. Ailesine düşkünlüğüyle bilinen Lütfiye Hanım da çok asil bir duruşla Süleyman Nazif'ten ayrıldıktan sonra ne aleyhinde tek bir kelime konuşur ne de konuşulmasına müsaade eder. Oğlu Said Nazif'i ve torunu Cenap Ozankan'ı belli bir yaşa kadar Diyarbakır'da kendi terbiyesi altında büyütür.

Dr. Nazife Ozankan, ilerlemiş yaşına rağmen hafızasının dinçliğiyle adeta yakın dönem kültür ve edebiyat hayatına tanıklık eden canlı bir tarihtir. Çocukluğunda Süleyman Nazif'in ablası Behiye Hanım'ı ve Behiye

⁴ Cenap Ozankan'ın *Mustafa Kemal'in Anafartalar Destanı* ve *Mustafa Kemal'in İstiklal Destanı* adlı eserleri vardır.

⁵ Nazife ismi, aynı zamanda Süleyman Nazif'in çok sevdiği ve “üstadım” dediği Abdülhak Hâmid'in konusu Endülüs dönemi İspanya'sında geçen “Nazife” adlı tiyatro eserinin adıdır. Eserde İslam ahlakının temsilcisi olarak idealize edilen Nazife, İspanya'daki Müslüman Arap hakimiyetini bitiren Ferdinando'nun aşkına karşılık vermez ve kendini hançerleyerek intihar eder.

⁶ 8 Ağustos 2015 tarihinde Melek Öktem'in kızı Ayşe Öktem tarafından e-mail yoluyla bana gönderilen bilgi.

Hanım'ın gelini Prenses Emine'yi tanıma imkânı bulmuştur. Söz Mısırlı prenesten açılınca da şunları anlatır: *“Büyükbabam Süleyman Nazif’in ablası Behiye Hala yazları Büyükada’da bir ev kiralardı. Bir ara ben de Behiye Hala’nın Büyükada’daki evinde kaldım. Behiye Hala’nın gelini Prenses Emine’yi de tanıdım. Prenses Emine, Kavalalı Mehmet Ali Paşa’nın torunu ve Abbas Halim Paşa’nın kızıydı. Babamın kuzeni Sabri Bey’le evliydi. Sabri Bey, tahsilini Galatasaray Lisesi’nde yapmış ve 1939 senesinde Prenses Emine ile evlenmişti. Annemle birlikte bir keresinde Prenses Emine’yi ziyaret etmiştik. Kendisinden hiç hazzetmemiş;, fakat büyüklerimize karşı saygının icabı ziyaret esnasında hiç konuşmamıştım. Bu vesileyle, Prenses Emine’nin anneme ‘kızınız çok sükûti’ dediğini gayet iyi hatırlıyorum.”*⁷

Öğretmen olan babasının vazifesi nedeniyle Dr. Nazife Ozankan’ın çocukluğu ve gençliği Anadolu’nun çeşitli vilayetlerinde geçer. O yılları şöyle anlatır: *“Tahsilime İstanbul Gedikpaşa İlkokulu’nda başladım, sonra Trabzon’da devam ettim. Trabzon’dayken hocamız “Vasfiye” isminde çok iyi kalpli, son derece müşfik İstanbullu bir hanımefendiydi. Matematik dersinde biraz zorlandığım için derslerden sonra beni evine çağırırdı. Önce bana kahvaltılık bir şeyler ikram ederdi. Kendisi bir taraftan evinin işlerini yaparken diğer taraftan bana verdiği ödevleri kontrol ederek müşkilat çektiğim noktaları izah ederdi. Eşi avukat Kemal Bey de çok varlıklı ve kendisi gibi iyi kalpli bir insandı. Soğukçeşme’de bir köşkü vardı. İstanbul’da bulunduğumuz dönemlerde, zaman zaman annem ve babamla köşklarine giderdik; bizleri misafir ederlerdi. Orta ve lise tahsilimi ise İzmir’de tamamladım. Babam İzmir Atatürk Lisesi’nde Fransızca öğretmeniyken bir müddet İzmir’de yaşadık. O dönem, İkinci Cihan Harbi yıllarıydı. Orta mektep ve lise yıllarım hep İzmir’de geçti. Necmettin Halil Bey (Onan) İzmir Kız Lisesi’nde müdürümüzdü. Atatürk öldüğü zaman giydiği güzel bir frakla Atatürk büstüne çelenk koyması, o yıllara ait unutamadığım tablolardandır. Büyük amcam Fâik Âli Bey’in oğlu Cehdi ağabey de İzmir’de yaşıyordu. Çok iyi bir akrabamızdı. Çok tatlı bir eşi ve iki güzel kızı vardı. Yardımsever ve iyi bir insandı. Bir sinemanın elektrik işlerini yapardı. Elinden her iş gelirdi. Çocuklarının arabalarını bile kendisi yapardı. Bizi sık sık ziyaret ederdi. Biz İzmir’deyken büyük amcam Fâik Âli Bey bir ara İzmir’e gelmişti. Fâik Âli Bey tabiata hayran bir insandı, onun için ara sıra gezmeye çıkardı. Bir defasında “Nazife size arkadaşlık etsin”*

⁷ Prenses Emine Halim. (1 Haziran 1899-6 Aralık 1979)

dediler ve bir tenezzüh için beni ona terfîk ettiler. Hafızam beni yanılmıyorsa İzmir Körfezi'ndeki Şehir Gazinosu'na gittiğimizi ve bir ağacın altında oturduğumuzu hatırlıyorum. Bana bir gazoz ısmarladı ve kendisi de hiç konuşmadan saatlerce denizi seyretti.

İzmir yıllarını müteakip tıp tahsili için İstanbul'a geldim. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde okurken çok değerli hocalarımız vardı. Alman Profesör Philipp Schwartz'ın yanı sıra Arif İsmet, Muzaffer Şevki ve Teyfik Salim Paşa gibi isimler, dönemin tıp otoriteleri sayılırdı. Bilhassa Çanakkale Savaşları'na da katılmış olan Teyfik Salim Paşa'yı herkes gibi biz de çok sever ve sayardık. Sabahları geldiğinde bütün hastalar ayağa kalkar, sıraya girer ve çok hürmet ederlerdi. Hoca fena tesir uyandıracak hastalıkları hastalara doğrudan söylemez, Latince isimlerini söylerdi. Eskiden hekimlerde böyle bir nezaket ve dikkat vardı. Hastaları rencide etmemek için bize de böyle davranmamızı tavsiye ederlerdi. Prof. Schwartz ise derslere tercümanla girer; öncelikle kendisi Almanca olarak dersini takrir eder; bilahare tercüman Türkçeye çevirirdi.⁸ Ben fakültede okurken Afganistan Emiri Emanullah Han'ın kızı da bizim fakültede ihtisas yapıyordu.”

Dr. Nazife Ozankan, İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni bitirdikten sonra 1954 yılında tıp ihtisası için gittiği New York'un Manhattan bölgesinde yaşıyor. Uzun yıllar anestezi doktoru olarak çalıştıktan sonra 1992 yılında emekli olur. 61 senedir ABD'de olmasına rağmen ülkesine, milletine, devletine ve tarihine bağlılığından hiçbir şey kaybetmediğini görüyorsunuz. Dr. Nazife Ozankan, her söz ve hareketiyle büyükbabası Süleyman Nazif gibi Türklüğün heyecanını ruhunda taşıyor ve milletle iftihar ediyor. “Büyükbabam Diyarbakır'ın köklü ve asil ailelerindedir ve aslen Türk'tür. Dr. Abdullah Cevdet, kendisini Kürt olmakla itham edince araları açılmış ve bir daha hiç konuşmamışlar.” diyor. Nazife Hanım, Osmanlı Devleti'nin son yıllarında İngilizlerin teşvikiyle Kürtçülüğün çok prim yaptığını ve dedesi Süleyman Nazif'in bu yıllarda “İngiliz'e hoş görünmek için kendime Kürt diyemem.” dediğini de naklediyor.

Dr. Nazife Ozankan, 1997 yılında içinde bulunduğu şartlar gereği Birleşik Devletler vatandaşlığını almış olmasına rağmen asla kendisini

⁸ Alman Musevilerinden olan Prof. Philipp Schwartz (1894-1977), 1933 yılında Hitler Almanya'sından kaçarak Türkiye gelen bilim adamlarındandır. 1933-1953 yılları arasında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Patoloji Anatomisi Enstitüsü'nde enstitü direktörü olarak görev yapar..

Amerikalı olarak görmüyor. “Amerika’da yaşayan Türk vatandaşıyım.” diyor. Konuşmamız sırasında uzun yıllara ve engin tecrübelerle istinâd eden bir talâkatle, Amerika’nın ve Batı’nın hiçbir zaman Türkleri sevmediğini ve onlar kadar şanlı bir maziye sahip olamadıklarına esef ettiklerini söylüyor: “Amerika öncelikle İskender’in, daha sonra Roma İmparatorluğu’nun ortadan kalkmasına ağlar ve son olarak da Osmanlı Devleti’nin altı yüz sene devam eden satvet ve saltanatına ağlar. Türk ve Müslüman olduğumuz için bize burada “sub-human” (insanlık dışı) diyorlar. Ermenilere soykırım yaptığımızı iddia ediyorlar. Biz soykırım yapmayız. Çünkü tabiatımız buna müsait değil. Ermeniler, “Türkler dünyaya zehir saçıyor” diye duvarlara yazıyorlardı. Bu yazıları görünce çok moralim bozuldu ve kızdım. New York’ta 5. Avenue ve Madison Avenue’da anahtarımın duvarlardaki bu yazıları kazıdım.”

Dr. Nazife Ozankan’la konuştuğumuzda artık numuneleriyle nadiren karşılaşılan bir İstanbul hanımefendisiyle karşı karşıya olduğumuzu hissediyoruz. Konuşması, tavırları ve hareketleriyle bizi yarım asır önceki İstanbul nezaket ve zarafetine götürüyor. Edîb olmamasına rağmen fevkalade bir edep insanı. Kullandığı kelimeler ve kurduğu cümleler o kadar edîbâne ki 1940’lı yılların bir şair hanımıyla konuştuğunuzu hissediyorsunuz. Comte de Buffon’un “üslub-ı beyan aynıyle insandır” (Le style c’est l’homme même) sözü kendisinde tecessüm etmiş. Üslup asaletine sahip. Kendisi de bunun farkında ve bizimle bir hatırasını paylaşıyor: “Bir toplantıda birisi bana: ‘Siz nesli munkarız olmuş İstanbul hanımefendiliğini temsil ediyorsunuz’ dedi.”

Dr. Nazife Ozankan bir Türkiye sevdalısı. Çok sık gidip gelme de Türkiye ile alakasını hiçbir zaman kesmemiş, Türkiye’ye en son gidişi annesinin vefatı nedeniyle 1993 yılında olmuş. Turgut Özal’ın ölümünden bir gün önce ABD’ye dönen Dr. Nazife Ozankan, bugün de BBC’den ve Amerikan Radyosu’ndan Türkiye haberlerini devamlı takip ediyor. Fevkalade rakîk ve hassas bir mizaca sahip; Türkiye’deki her hâdiseden etkileniyor. Birkaç gece üst üste Türkiye ile ilgili menfi haberleri dinlediği için çarpıntı geldiğini ve doktora gitmek mecburiyetinde kaldığını söylüyor. Doktor hastalığı tespit edebilmek için vücuduna muhtelif cihazlar takıyor, bir gün o vaziyette geziyor ve kalbiyle ilgili herhangi bir bulguya rastlanmıyor fakat kendisi çarpıntının sebebinin çok iyi biliyor. Derin teessürlerine hafif bir tebessüm de katarak: “Türkiye haberlerini dinleyip üzülüğüm için çarpıntı geldiğini doktora söyleyemedim. Fakat kendimce bir

çözüm yolu buldum. Artık bir gün haberleri dinleyip bir gün dinlemiyorum” diyor.

Dr. Nazife Ozankan; fevkalade zeki, dikkatli, bilgili, görgülü, misafirperver ve gün görmüş asır-dîde bir kadın. Her halinden zarafet ve nezaket dökülüyor. Çocukluğunda bile büyüklerine karşı fevkalade saygılıymış. Bir hatırasını bizimle paylaşıyor. Çocukken oturdukları binada bir Ermeni madamı vardır. Madam, merdivenleri güçlkle inip çıkar. Küçük Nazife de her zaman ona yardım eder ve saygı gösterir. Hiçbir zaman Ermeni madamın önünden atlayarak geçmediği için kadın bir gün Nazife'nin annesine *“seninki milyonda birdir”* demiş. Babası Said Nazif Bey, 13 Mart 1980 tarihinde ölünce Türkiye Cumhuriyeti Devleti Nazife Hanım'a yetim maaşı bağlar.⁹ Kamu mallarına karşı fevkalade hassas ve fitraten müstağni bir insan olan Nazife Hanım *“her insan, hayatının bir devresinde hem yetim hem öksüz olur. Öksüz ve yetim sözü, küçük yaşta annesini ya da babasını kaybetmiş çocuklar için kullanılır. Ben o sıralar 53 yaşındaydım. O yaşta yetimlik olmaz; onun için ben de almadım.”* diyor.

Dr. Nazife Ozankan, şahsıyla ilgili değil; ama ülkesiyle ilgili rahatsızlıklarını her vesileyle dile getirmekten çekinmiyor. Bir gazetede Türkiye'deki bazı öğrencilerin Atatürk'e karşı saygısız tutumlar sergilediklerini okuyunca ilgili okulun müdürüne mektup yazıp öncelikle bir eğitimci olarak kendisinin milli şuura sahip olması gerektiğini söylüyor, sonra da öğrencilerine bu şuuru öğretmesini tavsiye ediyor. Türkiye'deki milletvekillerine de muhtelif konularda mektuplar yazmış. Bir iki istisna hariç hiçbirinden nezaketen bile cevabî bir mektup al(a)mamış. Kim olursa olsun Batılıların bilhassa Amerikalıların, kendilerine mektup yazan insanlara, saygılarının gereği mutlaka cevap verdiklerini söylüyor. Sonra da bu hükmünü bir takım örneklerle ispat ediyor. Amerika'da karşılaştığı problemlerle ilgili gerek kongre gerekse senato üyelerine yazdığı mektupların hepsine cevap verildiğini söylüyor. 1992-1995 yıllarında meydana gelen Bosna Savaşı sırasında bir Amerikalı profesörle oturup Bill Clinton'a mektup yazmışlar ve Bosnalılara yardım etmesini istemişler.

⁹ Said Nazif, 13 Mart 1980 tarihinde vefat eder, cenazesi 15 Mart 1980 Cumartesi günü öğle namazını müteakip Teşvikiye Camii'nden kaldırılarak Zincirlikuyu'daki aile kabristanına defnedilir. Said Nazif'le Çapa Yüksek Muallim Mektebi'nde birlikte çalışan Prof. Dr. Kemal Eraslan, kendisinin de cenazeye iştirak ettiğini ve o merasimde çok az kişinin bulunduğunu söylüyor.

Dr. Nazife Ozankan, Türkiye ve bilhassa Atatürk ile ilgili yabancıların yazdıkları kitapları hassasiyetle takip etmiş. Bir çoğunu okumuş. Bize de Türkiye'yi ve Atatürk'ü Batılı yazarların dilinden okumamızı tavsiye ediyor. Batılıların Atatürk'ün değerini daha iyi anladıklarını söylüyor. “*Ben her gün ölmüşlerime Fatıha okuyorum. Dua listemin başında ise Atatürk var.*” diyor. Lyod George'un torunu Margaret Mc Millan'ın *Paris 1919* ve Andre Falk'un *Turkey* adlı eserlerini bilhassa okumamızı tavsiye ediyor. Falk'un eseri Fransızca; fakat R. A. Dean tarafından İngilizceye çevrilmiş. Nazife Hanım emekli olduktan sonra kendini okumaya vermiş. “*Her sabah mektebe giden bir çocuk gibi kütüphanelere ve kitapçılara gittim. Türkiye ve Atatürk'le ilgili kitaplar aldım ve okudum.*” diyor. Bize de Barry Rubin'in *Istanbul Intrigues* adlı eserini hediye ediyor.

Nazife Hanım, mesleği dolayısıyla edebiyatla çok fazla ilgilenme fırsatı bulamamış. Fakat yine de sevdiği ve tanıdığı pek çok yerli ve yabancı yazar ve şair var. Recâizâde Mahmut Ekrem ve Abdülhak Hâmid'i çok sevdiğini söylüyor. “*Recâizâde Mahmut Ekrem, büyükbabamın yakın dostudur. Büyükbabam işsiz kalınca Recâizâde Mahmut Ekrem ona bir edebiyat öğretmenliği buluyor ama büyükbabam kabul etmiyor. Abdülhak Hâmid Bey ise çok kibar, asil ve zarif bir beydi. O öldüğünde herkes ağlıyordu. Annem ve teyzem Lüsyen Hanım'a taziyeye gittiler. Lüsyen Hanım “babanız fevkalade kibar bir beyefendi; fakat kayın pederiniz çok fenaydı” demiş. Babamın da pek çok edebiyatçı dostu vardı. Yahya Kemal ve Ahmet Hamdi'yi çok severdi ve onların Park Otel'deki toplantılarına her zaman iştirak ederdi.*¹⁰” Nazife Hanım, babası vasıtasıyla küçük yaşlarda Cumhuriyet devrinin önemli şair ve yazarlarını tanıma imkanı bulmuş. “*6 yaşındayken babamın kütüphanesinde ilk olarak İbrahim Alaattin'in ‘Çocuk Kalbi’ adlı kitabını gördüm ve okudum. Ondan sonra İbrahim Alaattin'e olan ilgim arttı. Büyükbabamın vefatından sonra onunla ilgili ilk kitabı 1933 yılında İbrahim Alaattin Bey yazmıştı. Tanınması gereken çok müşfik ve değerli bir insandı.*” Nazife Hanım, Türk edebiyatından Ziya Gökalp, Mehmet Emin, Enis Behiç ve İbrahim Alaattin'i çocukluk ve gençlik

¹⁰ Said Nazif, Yahya Kemal'in adını 1913 yılında iştirir. I. Dünya Savaşı sırasında Tevfik Fikret'in ölümü üzerine Türk Ocağı'nda yapılan bir ihtifalde ilk defa Yahya Kemal'i konuşma yaparken görür ve çok etkilenir. Milli Mücadele yıllarında Said Nazif, Diyarbakır'dadır fakat Yahya Kemal'in *Dergâh*'ta çıkan yazılarını yakından takip eder. 1922 senesi yazında Said Nazif, İstanbul'a gelir ve babasının Nişantaşı'ndaki evinde Yahya Kemal'le yakından tanışma imkanı bulur ve bu tarihten sonra büyük şairle dostlukları artarak devam eder. Said Nazif Ozankan, “Yahya Kemal Beyatlı İçin”, *Yahya Kemal Enstitüsü Mecmuası*, S.1, 1959, s.78-84.

çağlarında okuduğunu, Nazım Hikmet ve Necip Fazıl'ı ise sevmediğini söylüyor. *“Necip Fazıl, gayet kaba bir insandı. Biz Trabzon'dayken o da Yeşilyurt Oteli'nde kalmıştı. Kendisiyle o zaman tanışmıştım. Yıllar sonra ben tıp fakültesinde öğrenciyken onun hasta olduğunu ve Cerrahpaşa'da yattığını öğrenince kendisini sormak için hastaneye gittim. Bana buz gibi davrandı. Beni Trabzon'dan hatırladınız mı? dedim. Hayır, dedi. Bir ihtiyacınız ya da bir emriniz var mı? dedim. Hayır, dedi. Bende bir kitap var. Nazım Hikmet ve Necip Fazıl bölümünü yırttım. Bizim en iyi dostumuz Enis Behiç Koryürek'ti. Çok hoşsohbet bir insandı. Ahmet Ağaoğlu'nun kızları Tezer Taşkırın ile Süreyya Ağaoğlu da bizim aile dostumuzdu. Süreyya Hanım, Türkiye'nin ilk kadın avukatıydı, Dünya Hanım Avukatlar Birliği'nin başkanlığını da yapmıştı ve çok zeki bir hanımdı.”* Yabancı yazarlardan da Tolstoy'u ve Stephan Zweig'i okuduğunu söylüyor.

Dr. Nazife Ozankan; bilgisi, görgüsü ve kültürüyle Cumhuriyet devrinin ilk öncü ve aydın kadın profilini temsil ediyor. Yurtiçinde ve yurtdışında yaşadığı tecrübeler, tanıdığı şairler/yazarlarla da bir döneme tanıklık ediyor.

KAYNAKÇA

Süleyman Nazif, *Batarya ile Ateş*, Matbaa-i Âmire, İstanbul 1334.

OZANKAN, Said Nazif, “Yahya Kemal Beyatlı İçin”, *Yahya Kemal Enstitüsü Mecmuası*, S.1, 1959, s.78-84.

Fotoğraf-1 Nazife Ozankan, Rumelihisarı, 1930

**Fotoğraf-2 (Soldan sağa) Said Nazif, Reşika Ozankan, Nazife Ozankan
İzmir, 1940**

**Fotoğraf-3 (Soldan saęa) Said Nazif, Reşika Ozankan, řaziye Berrin,
Bir Alman Ahabap, Çamlıca 1978**

Fotoğraf-4 Dr. Nazife Ozankan, Selahattin iti, 07.08.2015